

นอก-ใน

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ขั้นหยาบ ขั้นกลาง ขั้นละเอียด”

กราบนมัสการหลวงพ่อกะผมเคยส่งคำถามมาขอโอกาสหลวงพ่อกมาแล้วประมาณปี ๒๕๕๔ ก็ยังปฏิบัติเรื่อยมา

ตอนนี้พิจารณาขั้นที่เป็นเครื่องกระทบจากตา หู จมูก ลิ้น กาย เป็นอารมณ์ที่ปรากฏในวงนอก เวทนาที่ปรากฏก็รวมอยู่ในตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจนี้รู้สึกว่สิ่งเหล่านี้เป็นขั้นหยาบๆ เข้ามาวงใน การอุปาทานในขั้นหยาบเกิดจากสังขาร สัญญา ความชอบ ความชัง จิตจะพิจารณาตอนนี้ได้ต้องใช้สมาธิตั้งมั่นมาก บางทีพิจารณาจับได้แค่วงนอกๆ วงในนี้ผมเรียกว่าขั้นกลาง ส่วนวงในสุดเป็นความสว่างว่างจากอารมณ์ เคยเข้าถึงบ่อยครั้งมากๆ จิตอยู่เฉยๆ ไม่ได้ไปพิจารณาอะไร เพราะหลงเสวยความสุขในความว่าง วงในสุดนี้ผมเรียกขั้นละเอียด

ผมแยกแยะเอาตามความรู้สึกจากการปฏิบัติ ผิดถูกต้องขอโอกาสพ่อแม่ครูอาจารย์แนะนำ เพราะตอนนี้เห็นขั้นหยาบปรากฏชัด แต่ด้วยความชอบความชัง ก็พาให้ยึดในขั้นหยาบ เห็นขั้นหยาบเป็นแค่อารมณ์หนึ่ง แต่ใจก็ยังหมายชอบ หมายชัง หมายดี หมายชั่ว ผมก็พยายามทำสมาธิให้มากขึ้นเพื่อจะได้เห็นสายใยที่โยงขั้นในออกมาจากขั้นนอก แต่ก็ยังไม่ได้เท่าไรนัก สมาธิยังไม่ค่อยมีกำลัง ที่กระผมพิจารณาอยู่อย่างนี้ผิดประการใด ขอโอกาสท่านอาจารย์สอนด้วย

ตอบ : อันนี้พูดถึงว่า ขั้นนอก ขั้นกลาง ขั้นหยาบ มันก็เป็นแบบว่าทัศนคติ

เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติ อย่างเช่นท่านพิจารณาในการพิจารณากาย เวลาหลวงตาท่านพูดถึงว่าท่านจะไปพบหลวงปู่เจี๊ยะ ท่านจะพูดกับหลวงปู่เจี๊ยะว่า “ท่านเจี๊ยะ ท่านเจี๊ยะ พระองค์นั้นท่านถนัดพิจารณากายนะ พระองค์นี้ถนัดพิจารณา” นี่เป็นความถนัดใจ

อย่างเช่นที่เราเคยไปกราบท่านอาจารย์จันทร์เรียน ท่านอาจารย์จันทร์เรียนท่านพูด บอกว่า “หลวงปู่ชอบภาวนาสู้เราไม่ได้ หลวงปู่ชอบภาวนาสู้เราไม่ได้”

ที่แรกเราฟังเรายัง เอ๊ะ! ทำไมอาจารย์ท่านพูดอย่างนี้ แล้วท่านก็อธิบายไป เพราะหลวงปู่ชอบเวลาท่านนั่งสมาธิที่ท่านไม่ถนัด ท่านนั่งได้เวลา ๒-๓ ชั่วโมงอย่างมาก แต่ท่านอาจารย์จันทร์เรียนท่านนั่งที่หนึ่ง ๗-๘ ชั่วโมง

แต่ท่านพูดช่วงทำใจ “แต่ถ้าเดินจงกรมนะ เราสู้หลวงปู่ชอบไม่ได้” หลวงปู่ชอบท่านเดินจงกรมทั้งวันทั้งคืน ท่านเดินจงกรมตลอด เห็นไหม ท่านถนัดในการเดิน แต่ท่านไม่ถนัดในการนั่ง แต่ท่านก็อาศัยนั่งสมาธิเป็นการผ่อนคลายเป็นอิริยาบถ ๔ แต่ท่านอาจารย์จันทร์เรียนท่านถนัดในการนั่ง แต่ท่านไม่ค่อยถนัดในการเดิน นี่พูดถึงว่าจริตนิสัยของครูบาอาจารย์แต่ละองค์มันแตกต่างกันไป

นี่พูดถึงว่า เราเอาจริต เอานิสัย เอาความถนัด พอเอาความถนัดแล้วมาเปรียบเทียบกับคำว่า “ขั้นหยาบ ขั้นกลาง ขั้นละเอียด”

ใช้ขั้นอย่างหยาบ อย่างกลาง อย่างละเอียด เราฟังเทศน์ท่านอาจารย์มา ฟังเทศน์หลวงตามา หลวงตาท่านก็จะพูดของท่านอย่างนี้

เวลาหลวงตาท่านพูดของท่านอย่างนี้ เราพิจารณาของเรา มันจะเป็นอย่างนั้นได้หรือไม่ ถ้ามันไม่เป็นอย่างนั้น เราอยากให้เป็นแบบนั้น เราพยายามสร้างความสำเร็จว่าเป็นแบบนั้น ถ้าสร้างความสำเร็จว่าเป็นแบบนั้น ความเป็นจริงของเรา สติ สมาธิของเรามันพิจารณาไปมันจะไปอีกรูปแบบหนึ่ง

แต่ถ้าเป็นออกอีกรูปแบบหนึ่ง มันเข้าถึงความลึกซึ่งในหัวใจ เข้าถึงกิเลสของเรา อันนั้น มันจะเป็นประโยชน์กับเรานะ แต่เวลาถ้ามันตรงจริตนิสัย มันจะภาวนาของมันได้

ฉะนั้น ชั้นอย่างหยาบ ชั้นอย่างกลาง ชั้นอย่างละเอียด เวลาครูบาอาจารย์ท่าน อธิบาย ท่านก็อธิบายโดยประสบการณ์ของท่าน โดยความจริงของท่านไป

ฉะนั้น เวลาที่เราประพฤติปฏิบัติ เขาบอกว่า ผู้ถามเคยถามปัญหามาตั้งแต่ ๒๕๕๔ ปัญหาตั้งแต่ ๒๕๕๔ แล้วก็ปฏิบัติมาเรื่อย ปฏิบัติมาเรื่อยจนพิจารณาชั้น เห็นรูปกระทบจาก ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ มันปรากฏเป็นวงนอก แต่ถ้าเป็นเวทนา เวทนา ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ มันสิ่งที่เป็นหยาบๆ แต่ถ้าเป็นอุปาทาน ถ้าเป็นอุปาทานนี้เป็นชั้นอย่างกลาง ถ้าเป็นวงใน เป็น ความว่าง นี่เป็นชั้นอย่างละเอียด

เราจะบอกว่า ชั้นมันก็คือชั้น ชั้นนอก ชั้นใน เวลาชั้นข้างนอก กายนอก กายใน กายภายนอกก็คือร่างกายของเราเนี่ย เวลาภายใน เวลาจิตสงบแล้วมันเห็นภาพนิมิตในจิต นั้นมันเป็นกายภายใน แต่เวลาจริงๆ แล้วก็คือกายนอกทั้งหมด กายนอกทั้งหมดเพราะอะไร เพราะสิ่งนี้มันเกิดจากจิตที่มันเห็น พอเกิดจากจิตที่มันเห็น จิตที่มันพิจารณาไปก็คือการ พิจารณากาย

การพิจารณากายเพื่ออะไร เพื่อถอดถอนสังโยชน์ สักกายทิฏฐิความเห็นผิดในกาย ถ้า ความเห็นผิดในกาย พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า ถ้ามันไม่ได้ถอดถอนถึงสังโยชน์ ไม่ได้ถอดถอน กิเลส มันก็เป็นสภาวะของเห็นกายโดยสติปัญญา ๔ เห็นกายโดยความเป็นจริง

ไฉนก็เหมือนกัน ถ้าเราพิจารณาชั้นๆ ถ้าเราพิจารณาชั้นของเรามันก็คือชั้น เวลา จิตถ้ามันสงบระงับขึ้นมาแล้วมันพิจารณาด้วยความละเอียดรอบคอบมันก็ลึกซึ้ง แต่ถ้าจิตมีสติ มีปัญญามากน้อยขนาดไหน ถ้ามันจับชั้นได้มันก็คือชั้น

แล้วเวลาชั้น บอกว่า ถ้ามันเห็นรูป รส กลิ่น เสียงภายนอกโดยอาการกระทบเป็นชั้น กายนอก

ชั้นร่างกายนอกก็เราแบ่งของเราเองไง ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติท่าน บอกว่าภายนอกและภายใน ภายนอก ภายนอกคือสังคมโลก ภายนอกคือสิ่งกระทบอายตนะ ภายใน ภายในก็คือเกิดจากจิต เกิดจากความเห็นจากภายใน

แต่เวลาพิจารณาแล้ว ถ้าพิจารณาภายในจนปล่อยวางหมด ปล่อยวาง ปล่อยวาง ขนาดไหนปล่อยวางชั่วคราว แต่มันไม่ปล่อยวางกิเลส เห็นไหม เราก็ต้องออกมาพิจารณาจาก ภายนอก ภายนอกพิจารณาขึ้นไปให้มันหดสั้นเข้ามาจากภายใน

นี่พิจารณาภายในจนภายในมันเข้าใจของมัน

เข้าใจแต่มันไม่ถอดไม่ถอนใจ ไม่ถอดไม่ถอนคือกิเลสมันบังเงาใจ กิเลสมันปลิ้นปล้อน กิเลสมันหลอกหลวง เราก็ชักออกมาให้พิจารณาจากภายนอกก่อน ถ้าพิจารณาจากภายนอก มัน ปล่อยวางภายนอกขึ้นมา มันปล่อยวางภายนอกขึ้นมา เดี่ยวภายในมันก็ไหลขึ้นมา ถ้าพิจารณา ภายใน เขาพิจารณาซ้ำซากอย่างนี้ พิจารณาจากภายนอก ภายใน พิจารณาจากการแยกแยะ การพิจารณาอย่างนี้ นี่การฝึกหัด

ฉะนั้น ภายนอก ภายใน ภายนอก ภายในจากความสำคัญของเรา ชั้นอย่าง ภายนอก ชั้นอย่างกลาง ชั้นอย่างละเอียด มันเป็นความสำคัญของเราไง ถ้าเป็น ความสำคัญของเรา เราสำคัญว่านี่เป็นภายนอก นี่เป็นภายใน

ข้าว ข้าวนี้เป็นข้าวอยู่ภายนอก แล้วถ้าตัดอยู่ในจาน ข้าวอยู่ในจาน ถ้าข้าวอยู่ในจาน ข้าวมันอยู่ในปากก็เคี้ยวข้าวอยู่ในปาก มันก็เป็นข้าวนะ แต่มันก็อยู่นอกกายเราทั้งนั้นนะ

นี่ก็เหมือนกัน ชั้นนอก ชั้นใน อันนี้มันเป็นความเข้าใจ มันเป็นปัญญา ใ้จะบอกว่า มันผิด มันไม่ถูกต้อง มันก็ไม่ใช่ มันเป็นปัญญาเป็นขั้นตอน ปัญญาที่มันหยาบละเอียดที่มัน พิจารณาของมัน

แต่ถ้าบอกว่าจะให้เป็นแบบชั้นนอก ชั้นใน ชั้นหยาบ ชั้นละเอียด

อันนี้มันก็เป็น อย่างเช่นอย่างหยาบ อย่างกลาง อย่างละเอียด ในอย่างหยาบก็มีอย่าง
 หยาบ อย่างกลาง อย่างละเอียด ในอย่างกลางก็มีหยาบ มีกลาง มีละเอียด ในอย่างละเอียด
 ในอย่างละเอียดก็มีหยาบ มีกลาง มีละเอียด เพราะความละเอียดนั้นก็ละเอียดแบบหยาบๆ
 ละเอียดแบบกลาง ละเอียดแบบละเอียด นี่มันเป็นปัญญาของคนนะ

เพราะคุณ คุณปัญญาของพระสารีบุตรสิ พระสารีบุตรมีปัญญามาก คุณ พระโมคคัลลา
 นะไปฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๗ วันเป็นพระอรหันต์เลย พระสารีบุตรยังไม่
 เป็นสักที เพราะคนที่ปัญญาดีมากมันก็ต้องใช้ปัญญาแยกแยะมาก

คนมีปัญญามาก คนมีความรู้มาก มันก็คนมีกิเลสมาก เพราะกิเลสมันก็อาศัยปัญญา
 นั้นนะมาเทียบเคียงใช้ใหม่ คนมีปัญญาปานกลาง กิเลสมันก็หลอกได้แค่ปานกลางไง คนมี
 ปัญญาหน่อย เวลาปัญญาที่มันเกิดขึ้น มันเกิดขึ้นมันล้นท่วมทันกิเลส มันชำระล้างกิเลสได้ไง

นี่พูดถึง มันจะหยาบ จะกลาง จะละเอียด มันอยู่ที่วาสนา อยู่ที่สติปัญญาของคน แต่
 ถ้าเป็นธรรมๆ เป็นอันเดียวกันหมดนะ จะมีปัญญามาก ปัญญาหน่อย เวลามันขาด มันสำคัญ
 ตรงสังโยชน์ขาด สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส

เราฟังพระมาเยอะ พระเวลาพูดธรรมะแจ๋วๆ เลย พอมาย้อนถึงสมุจเฉทปหาน ยกให้
 อริยสังขเลยนะ ยกให้ตำรา เวลาอธิบายตามตำราไป ไม่กล้าอธิบายตามความเป็นจริง ถ้าอธิบาย
 ตามความเป็นจริงมันจะรู้ได้เลยว่าถูกผิด ถ้าอธิบายผิดคือผิด แล้วคนไม่เคยเห็นอธิบายไม่ได้
 ถ้าอธิบายได้มันจะเป็นได้ นี่เราถึงบอกว่า ถ้าเป็นหยาบ เป็นกลาง เป็นละเอียดไป

ทีนี้ว่าเป็นหยาบ เป็นกลาง เป็นละเอียด นี่คือหลวงตาท่านพูดโดยหลวงตาท่านมี
 ปัญญา หลวงตาท่านมีสติปัญญาของท่านก็พิจารณาของท่าน แล้วเราได้ฟังเทศน์ท่านมาเยอะ
 ไง เราก็เลยจำขึ้นปากท่านมาพูดต่อไ้

แล้วเราพูดไปๆ ใ้ย้อมพียงบ๋อยๆ เข้ามันก็เลยซึมซับเข้าไปเป็นความคิดไง มันก็เลยออกมาเป็นมีหยาบ มีกลาง มีละเอียด พียงบ๋อยๆ มันก็ซึมเข้าไปในสมอง พอเข้าไปในสมอง เวลาปฏิบัติไปมันก็เห็นรูปแบบนั้นเลย แต่มันเป็นความจริงของเราไหม มันไม่เป็นความจริง

ถ้าเป็นความจริงมันถอดถอนกิเลส ถอดถอนทุกข์ อันนั้นเราปฏิบัติธรรมเพื่อเหตุ นั้น เราปฏิบัติธรรมก็ด้วยสติด้วยปัญญา ด้วยถอดด้วยถอน ด้วยทำลายอวิชชา ความไม่รู้ในหัวใจของเรา

แต่สิ่งที่ครูบาอาจารย์ท่านเทศนาว่าการ เพราะกึ่งพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง เจริญขึ้นมาจากหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเทศนาว่าการจากความจริงในใจของท่าน ท่านแยกแยะธรรมะ ใ้ยโฮ! ละเอียดลึกซึ้งไง

เวลาคนใจ เวลาพระทั่วไปอ่านหนังสือ คืออ่านไบลาน เขาก็เรียบเรียงมา เรียบเรียงมา เพื่อให้แสดงธรรม

แต่ถ้าเป็นภาคปฏิบัติเขาต้องออกมาจากประสบการณ์ ออกมาจากความจริงเลย ออกมาจากประสบการณ์ เพราะประสบการณ์มันทำได้จริง มันออกมา พูดเมื่อไหร่ก็ได้ หลวงตาบอกว่า มีมิดอยู่เล่มหนึ่งจะใช้สอยเมื่อไหร่ก็ได้

แต่ถ้าเป็นตำรับตำรา มันมีมิดอยู่ในฝักใจ บางที่มีมิดอยู่ในครัวใจ เวลาจะใช้ เดี่ยวๆ ไปครัวก่อน เปิดประตูเข้าไปหา มิด อ้าว! ได้มิดมาแล้ว เดอ! นี่ก็เหมือนกัน ใ้ยโฮ! ปัญญาๆ ปัญญา ต้องเปิดตู้พระไตรปิฎกก่อน มันต้องไปค้นคว้าไง

แต่ถ้าเป็นความจริงๆ มีมิดอยู่กับมือเลย จะใช้สอยเมื่อไหร่ นี่ครูบาอาจารย์ท่านเป็นแบบนี้ ไ้ยโฮ

ฉะนั้นบอกว่า ชั้นธิอย่างหยาบ ชั้นธิอย่างกลาง ชั้นธิอย่างละเอียด ที่ทำมานี้ถูกต้องหรือไม่

การประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันก็ต้องตั้งถามเพราะคนเราขวนขวายเพื่อประโยชน์อะไร แต่ ถ้าประโยชน์แล้วมันทำซ้ำ ทำซ้ำพิจารณาซ้ำ กลับมาทำสมาธิ กลับมาใจ

เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเพื่อผ่อนคลายความทุกข์ใจ ชีวิตของเรามันมีความทุกข์มาก แล้วทำมาหากินขึ้นมามันก็เป็นการขวนขวายการหาอยู่หากินนั่นนะมันก็เป็นหน้าที่การงาน ทั้งนั้นนะ ทำไปแล้วมันก็ต้องใช้พลังงานใจ เหนื่อยยากทั้งนั้นนะ แล้วพอเหนื่อยยากก็ทำบุญ กุศลเพื่อให้ได้พักได้ผ่อน ได้มีบุญกุศลเพื่อส่งเสริมใจ เรามาปฏิบัติหายใจเข้าลึกๆ หายใจออก นึกโอ เพื่อผ่อนคลาย เพื่อให้จิตสงบ

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ความรู้สึกความสงบจริงๆ แล้วมันหาได้ที่หัวใจของเราที่ หัวใจเรานี่ แต่เราก็วิ่งไปรอบโลกเลย ไปเที่ยว จะไปเที่ยวอวกาศกันเพื่อจะมีความสุขบ้างใจ

แต่ถ้าหายใจเข้าลึกๆ หายใจออกลึกๆ นั่งอยู่นี้ ถ้าจิตมันสงบ โอ้โฮ! สุขสุด ยอด สุขที่ไม่เจือด้วยอามิส สุขโดยจิตที่มันสงบขึ้นมา แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าถอดถอนอวิชชาแล้ว วิมุตติสุขนั้นมันยิ่งสุขมากเลย

นี่พูดถึงในการปฏิบัติใจ ถ้าในการปฏิบัติแล้วเราต้องปฏิบัติต่อเนื่องไปเรื่อยๆ ไม่ใช่ว่า ปฏิบัติแล้ว เวลาปฏิบัติ การทำงานใช้ไหม มันก็ต้องเหนื่อยยากเป็นธรรมดา หายใจเข้าลึกๆ หายใจออกลึกๆ มันก็ต้องตั้งสติ ต้องทำ มันก็ต้องตั้งสติ ต้องมีการกระทำ มันก็เหนื่อยยากเป็น ธรรมดา ถ้าธรรมดา ธรรมดาก็ทำเพื่อฝึกหัดตัวเราใจ ถ้าเราคิดอย่างนี้แล้วเรามีเป้าหมายอย่างนี้ เราทำของเราไปเรื่อยๆ ใจ

ไม่ใช่ทำแล้วมันทุกข์มันยาก ทำแล้วไม่เห็นได้อะไรเลย โอ้ย! มันเสียเวลาเปล่า

ไม่ทำก็เสียเวลา เวลามันกระดิกไปอย่างนั้นนะ คนเกิดมาแล้วอายุขัยมันมีของมันโดย ธรรมชาติ ทำสิ่งใดได้มากได้น้อยแค่ไหนก็แค่นั้นนะ แต่เราทำของเรา เห็นไหม

ขั้นอย่างหยาบ ขั้นอย่างกลาง ขั้นอย่างละเอียด มันก็เป็นปัญญา ปัญญาที่เรา ค้นคว้าเราแสวงหาของเรา นี่เป็นการประพฤติปฏิบัติ เป็นจากการกระทำในหัวใจของเรา เพราะ

เวลาปฏิบัติ ปฏิบัติเพื่อฝึกให้ใจนี้มันฉลาด ฝึกให้หัวใจ **อวิชชา**ปลง **ขันธ์** **สังขาร** **สังขาร**ปลง **ขันธ์** **วิญ** **ญาณ**

เพราะเมื่อวิชชามืดบอดมันถึงได้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้ามันประพาศปฏิบัติขึ้นมาจนหูตาสว่างแล้ว มันมีวิชา มีความรู้ในใจขึ้นมา เราประพาศปฏิบัติเพื่ออริยทรัพย์ เพื่อทรัพย์ของเราไป

คนมีการศึกษา **ศึกษามาจนจบ** **มีความรู้** **ความรู้**นั้นก็ทบทวนตลอด แต่ถ้าเราปฏิบัติเป็นความจริงในหัวใจเรา เป็นปัจเจกตั้ง **สันติภูมิ** **โก** มันประสพการณ์มันกระจ่างแจ้งในใจ **นิภาคปฏิบัติ**มันเป็นแบบนี้

นี่พูดถึงคำถามไป ถามว่า ที่ทำมาอย่างนี้มันถูกต้องหรือไม่ ที่ทำมาผิดพลาดประการใด

ผิดพลาดประการใด เราก็ตั้งสติปฏิบัติของเราต่อเนื่องไป นี่เราทำของเรา ทำของเรา

นี่บอกทำไปแล้วมันจะมีความชอบ ความซึ้ง มันยังยึดในขั้นนี้

มันเป็นเรื่องธรรมดาเพราะสังโยชน์ไม่ขาด ถ้าสังโยชน์ขาดมันเห็นเลยนะ ขาดต่อหน้า เวลาขาดต่อหน้า สมุจเฉตปหาน นี่เป้าหมายของนักปฏิบัติ เป้าหมายของนักปฏิบัติต้องการอริยทรัพย์ ต้องการทรัพย์ความจริงใจ อันนี้จะเป็นประโยชน์กับเรา นี่พูดถึงภายในนะ จบ

ต่อไปจะเป็นภายนอก ภายนอกนี้เป็นเรื่องเลยนะ

ถาม : เรื่อง “พระรับเงินรับทอง สะสมเงินและทอง”

กราบนมัสการหลวงพ่อกับที่เคารพ กระผมชื่อต้นครับ เคยส่งคำถามและเคยมากราบและทำบุญที่วัดหลวงพ่อกับ เพื่อขอให้หลวงพ่อบรรเทาอุปสรรคคำถาม ส่วนมากเป็นเรื่องนอกตัว คือสงสัยเรื่องนอกตัว (ผมยังปฏิบัติไม่ถึงไหนครับ ล้มๆ ลุกๆ จึงไม่ค่อยมีคำถามด้านการปฏิบัติ มากราบถามหลวงพ่อกับ)

ครั้งก่อนผมถามเรื่องพระใช้มือถือ ซึ่งหลวงพ่อบอกแล้วว่า ขอกราบขอบพระคุณที่หลวงพ่อบอกแล้ว คราวนี้ผมจะถามสิ่งที่คุณสงสัยจากการได้สัมผัส ได้เห็น ทั้งที่วัดของหลวงพ่อบอกและวัดป่ากรรมฐานอื่นๆ รวมถึงวัดต่างๆ ไป เรื่องพระรับเงินรับทอง จับเงินทอง สะสมเงินทอง ดังนี้ครับ

๑. ในกรณีวัดของหลวงพ่อบอกจะมีการเขียนใบปวารณาบัตร แล้วเอาเงินใส่ในลิ้นชัก แล้วเอาใบปวารณาถวายหลวงพ่อบอก คือญาติโยมจะได้แค่จุดนี้

๒. วัดป่าอีกหลายที่ที่ผมไปทำบุญ ท่านก็ทำในแนวเดียวกัน ก็คือเอาเงินใส่ในซองขาว ก่องไว้หน้าองค์ท่าน กรณีท่านเมตตาที่นั่งเทศนาตามอัธยาศัย แล้วถวายใบปวารณาบัตร

ทั้งข้อ ๑. และ ๒. ผมว่าเป็นแนวทางที่ผมเลื่อมใส คือพระไม่ได้จับเงินและทองแน่นอน แต่ผมสงสัยว่าใครเป็นคนนับเงินครับ ใครเป็นคนเอาเงินไปนับ ไปฝากธนาคาร (ถ้ามี) ใช้ไวยาวัจกรหรือลูกศิษย์ใช่หรือไม่ครับ แล้วหลวงพ่อบอกหรือพระที่รับใบปวารณาต้องเอายอดใบปวารณากับเงินที่ไวยาวัจกรนับมาได้เทียบยอดหรือไม่ครับว่าขาดหายหรือมีอยู่เท่าไร

หลวงพ่อบอก : ปปง. มันจะตรวจแล้วแหละ

ถาม : ผมเคยถามพระองค์อื่นมาก่อน ท่านว่า ไม่ได้ ไปทำการตรวจสอบแบบนั้นไม่ได้ จะปฏิบัติถือว่ายินดีในเงินและทอง

แล้วเงินนั้นถ้าเอาไปฝากบัญชีในชื่อหลวงพ่อบอก หรือชื่อของพระ หรือเจ้าอาวาส ตามวินัยบัญญัติว่า ห้ามพระรับเงินรับทอง สะสมเงินและทอง (ผมอ่านมาคร่าวๆ แต่ไม่แน่ใจว่าเข้าใจถูกหรือไม่)

การมีเงินในบัญชีถือว่าเข้าวินัยข้อนี้หรือไม่ อย่างไรครับ ถ้ามีบัญชีแสดงว่าองค์ท่านยอมทราบบยอดว่าเงินเข้าออกเท่าไร มันคือการสะสมเงินทองใช่หรือไม่ครับ จะต้องทำแบบไหนที่ไม่ผิดวินัยในข้อนี้ครับ

หลวงพ่อบอก : นี่ประเด็นหนึ่งนะ

ถาม : ๓. ผมรู้จักพระรูปหนึ่ง ท่านรับเงิน จับเงิน รับเงินรับทอง เช่น บิณฑบาตมา ญาติโยมใส่ให้ หรือญาติโยมถวายใส่ของขาวให้ โดยท่านให้เหตุผลว่า หนึ่ง พระพุทธเจ้าไม่ได้ห้ามให้ฆราวาสถวายเงินนี้ พระต้องถือเอง เพราะไวยาวัจจรขอบโก่งหรือหากคนไว้ใจมาทำการแทนไม่ได้ หรือถ้ากรรมาการวัด พระอยู่ในอาณัติของกรรมาการวัด ต้องเชื่อฟังฆราวาส และองค์ท่านจำวัดอยู่องค์เดียว ถ้าไม่ถือเงิน บริหารเงินเอง ใครจะมาทำให้ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าข้าวสุ่นข ค่าน้ำมันรถยนต์ที่ต้องให้คนขับพาไปบิณฑบาต แบบนี้พระวินัยยกเว้นหรือไม่ครับ

กระผมส่งคำถามมาเพื่อด้วยความสงสัย มิได้มีเจตนาประมาทล่วงเกินในคุณธรรมของครูบาอาจารย์แม้แต่น้อย เพียงแต่สงสัย และอยากรู้ในข้อวัตรหรือวิธีการที่ถูกต้องตามหลักพระธรรมวินัย หรือเป็นความรู้แก่ผมและบุคคลทั่วไป รวมถึงพระสงฆ์องค์เจ้าที่อาจจะทำผิดวินัยในข้อนี้อยู่ และเพื่อความเลื่อมใสยิ่งขึ้นไป คลายข้อสงสัยของชาวพุทธโดยส่วนมาก กราบขอเมตตาหลวงพ่อโปรดเทศนาชี้ข้อสงสัยและข้อธรรมเพื่อปฏิบัติถูกต้องถูกธรรมถูกวินัย เพื่อยังประโยชน์และจรรโลงพระศาสนาให้พุทธศาสนิกชนทั่วไปด้วยเถิด

ตอบ : ใ้เวลานี้เวลาพูดมันก็พูด ทุกคนเจตนาดีทั้งนั้นนะ หวังดีทั้งนั้นนะ แต่หวังดีอย่างนี้มันเป็นเรื่องแปลกๆ เรื่องข้างนอก เรื่องข้างนอก หมายความว่า เรื่องนี้ถ้ามาคุยกับเราตอนเราบวชพรรษาแรกจะสนุกเลย เพราะเราบวชใหม่ๆ เราก็งง เราก็ลำบากมาเยอะนะ

ตอนบวชมาแล้ว เพราะว่าบวชแล้วก็ไม่รับเงินรับทองนี่แหละ เพราะบวชอยากปฏิบัติแสวงหาครูบาอาจารย์มา แล้วเวลาจะเดินทาง แล้วพอเดินทางแล้ว สมัยนั้นนะ เขาแลกเปลี่ยนตัวไปรษณียบัตร เวลาให้ค่ารถ เวลาคนรถเห็นเราชักไปรษณีย์มันสะบัดหน้าหนีเลย “เฮ้อ! อึกแล้ว” คือเขาชี้เกียดไปแลกใจ แล้วเราไม่มีเงินจะขึ้นรถใครได้อย่างไรละ เพราะเราก็ไม่มีเงินมีทอง เราก็ลำบากลำบากมาเยอะนะ

แล้วพระที่เขาชี้เกียดลำบากเขาก็เอาหนังสือสวดมนต์ แล้วก็เอาเงินใส่ในหนังสือ แล้วก็บอกว่าถือหนังสือ ไม่ถือเงิน แล้วไปถึงไหนก็เปิดให้คนหยิบ

นี่ปัญหาโลกแตกนะ ปัญหาเรื่องเงินเรื่องทองนี่ปัญหาโลกแตก

แต่ของเรานะ เราปรารถนา เราบวชมาแล้วบวชเพื่อจะพ้นจากทุกข์ ในเมื่อชีวิตนี้มันทุกข์ยากมาก ฉะนั้น ความทุกข์ขนาดนี้ใครจะยอมรับความทุกข์อย่างนี้ไม่ได้ ถ้าความทุกข์อย่างนี้มันลำบากนัก แล้วเวลามันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันทุกข์กว่านี้เยอะนัก ขนาดนี้บวชใหม่ ๆ ไม่มีปัญญา นะ มันยังคิดได้อย่างนี้เลย อันนี้ยังไม่มีปัญญา นะ

นี่พออยู่ในสังคมสงฆ์ก็เห็นมาเยอะ ขณะที่เราเที่ยวอยู่นี้ไม่หิบบเลย ไม่แตะเลย แล้วเวลาไม่หิบบเลย ไม่แตะเลย ในวงของพระ เวลาพระกรรมฐานอยู่ทางภาคอีสาน บางคนเขามีเงินมีทองใส่ในกลดให้ผู้ขับสามล้อส่งต่อๆ กันไป แล้วเขาจะมาคุยกันว่าใครบ้างที่โดนสามล้อขีดเงินไป ใครบ้างโดนคนนั้นอมเงิน เวลาฝากขอร้องให้โยมช่วยไปแลกเปลี่ยนอะไรให้หายไปแล้ว

ในวงการพระเขาคุยเรื่องอย่างนี้กันเยอะแยะ แต่เขาคุยกันไว้เป็นประสบการณ์ในวงกรรมฐาน ในเพื่อนเราที่ถูกต้องมาด้วยกัน เรื่องนี้ประสบการณ์อย่างนี้เจอกันมาทุกองค์

แล้วพอเจอแล้วเพราะอะไร เพราะพระอยู่กับโลก แล้วพระช่วยตัวเองไม่ได้ เราถึงมาศึกษาเรื่องประวัติศาสตร์ในประวัติศาสตร์สมัยโบราณ สมัยประเทศไทยยังไม่ ๒๔๗๕ ประเทศไทยเป็นประเทศพระพุทธศาสนา รถมลมีที่ให้พระนั่งเลย พระนี่ฟรีทุกอย่าง

พอใน ๒๔๗๕ เกิดคณะราษฎร เกิดการยึดอำนาจ เกิดการประชาธิปไตย ก็เลยจัดพระให้มาเป็นข้าราชการเหมือนกัน เวลาพระขึ้นรถก็มีส่วนลดไง ฉะนั้น พระก็ต้องมีค่ารถค่าราไ

แต่ก่อนหน้านั้นนะ ดูลี เราอ่านประวัติของหลวงปู่หล้า หลวงปู่หล้า เขมปัตโต หลวงปู่หล้าท่านจะไปภูเก็ท ท่านบอกว่า ก่อนหน้านั้นเดินทางสะดวกมากเพราะพระไม่ต้องอาศัยเงินไม่ต้องมีเงิน ขึ้นรถไฟฟรีหมด เพราะสมัยนั้นก่อน ๒๔๗๕ พระนี่ยกเว้นหมดเลย

แต่พอ ๒๔๗๕ ออกกฎหมายประชาธิปไตย ความเสมอภาค พระต้องมาจ่ายค่ารถหลวงปู่หล้าท่านเลยบอกว่าไปไม่ได้ ท่านต้องมารอที่กรุงเทพฯ มารอครูบาอาจารย์เพื่อไปกิจ

นิมนต์ ได้เงินแล้วถึงเอาเงินนี้มาซื้อตัว ซื้อตัวรถไฟเพื่อจะไปภูเก็ตกันนะ เราอ่านประวัติหลวงปู่หล้า ไปอ่านประวัติหลวงปู่หล้า

พูดถึงว่าสังคมที่สูงส่ง สังคมที่เขาดูแล สังคมนะ รถเมล์ เมื่อก่อนรถเมล์สมัยที่เรายังไม่บวช รถเมล์มันจะมีที่นั่งพระอยู่ข้างหลังสองที่ รถเมล์ในกรุงเทพฯ เขามีที่นั่งของพระ เพราะพระเขาต้องมีการศึกษาในกรุงเทพฯ

เดี๋ยวนี้พระขึ้นรถเมล์ รถเมล์มันไม่รับนะ รถเมล์เจอพระมันไปก่อนเลย บอกว่าหัวได้ันตัวยุ่ง เกะกะ โยมขึ้นไม่ได้ ลำบากลำบากไปหมด นี่พูดถึงประชาธิปไตย แต่ก่อนหน้านั้นมันจะดีมาก

นี่พูดถึงเรื่องเงินเรื่องทอง มันก็ต้องพูดถึงที่มาที่ไปสิ

ถ้าเรื่องเงินเรื่องทองนี้ไม่รับเด็ดขาด แล้วเมื่อก่อนนั้นมันก็รับกันมา รับกันมาจนมีพระจอมเกล้าฯ พระจอมเกล้าฯ มาตั้งธรรมยุตขึ้นมา แล้วดูสิ เช่น หลวงปู่ชา ประวัติหลวงปู่ชา หลวงปู่ชาท่านพูดเอง เมื่อก่อนท่านก็รับเงินรับทองเพราะท่านบวชเป็นมหานิกาย แต่ท่านมาพิจารณาดูแล้วมันไม่สมควร ท่านถึงปฏิญาณตนกับมหาอะไรที่ในประวัติของท่านนะ “มหา จำไว้นะ ตั้งแต่บัดนี้ไปเราจะไม่หยิบเงินหยิบทองเลย” แล้วท่านก็ไม่หยิบเงินหยิบทองมาตลอด

ฉะนั้น คนที่เขาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเขาเห็นมรรคผลมีคุณค่ามากกว่าเงินและทองเยอะมาก เงินทองเป็นเรื่องไร้สาระ นี่พูดถึงถ้าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมีเป้าหมายหวังมรรคหวังผลนะ เรื่องเงินเรื่องทองนี้ไร้สาระมาก

นี่พอว่าไร้สาระแล้วเขามาถวายเป็นหลวงปู่ เรื่องไปพิจารณาหลวงปู่ยังรับเลย

นี่ไง เราพูดถึงเป้าหมาย ถ้าพระที่เป็นพระจริงๆ ใ้เรื่องเงินและทองนี้ไร้สาระเลย ไร้สาระมาก เพราะอะไร เพราะพระบวชมาเขาบวชมาเพื่ออะไร

ไฉนที่พระบวชมาแล้วก็มาวิตกกังวลกับเรื่องปัจจัย ๔ เรื่องปัจจัย ๔ มันก็เข้ากับวินัยนะ ถ้าเข้ากับวินัย เรื่องอย่างนี้ สิ่งที่ว่ารับเงินรับทอง เราจะบอกว่ารับเงินรับทอง **โย ปน ภิกขุ ชา ตรูปปรตต์ อุกคณฺหฺย วา อุกคณฺหาเปยฺย วา**

ในปาฏิโมกข์ ภิกษุรับเงินก็ไม่ได้ รับทองก็ไม่ได้ ยินดีในทองไม่ได้ ยินดีในเงินไม่ได้ ไม่ได้หมด ไม่ได้ พอคำว่า “ไม่ได้” เพราะมันเป็นเรื่องวินัยเพื่อบังคับใจ

แต่คนที่ปฏิบัติแล้ว พระมันไม่มีเงินไม่มีทองอยู่แล้ว หลวงปู่มันอยู่ในปามีเงินมีทองสัก บาทไหม ไม่มีหรอก เดินไปด้วยเท้า หาอยู่หากินไปตามธรรมชาติ เงินทองกินไม่ได้ แบนก็กิน ไม่ได้หรอก กินแต่ข้าว เอาแบนก็ไปกินอะไรไม่ได้ ในป่าซื้อ ไม่มีอะไรขายให้หรอก เงินทองไม่มี ความหมายหรอก ไม่มี

แต่พอมันมาเป็นวัดเป็นวา พอเป็นวัดเป็นที่แล้ว เราจะบอกนะ ภิกษุห้ามรับเงินและทอง แต่นางวิสาขาก็ไปวัด ถอดเครื่องทองทั้งหมดไว้นอกวัด แล้วนางวิสาขากลับแล้วลืมนิ้วไว้

นี่เหมือนกัน เวลาคนมาวัด เวลาโยมใส่ทองมาแล้วตกต่อหน้าเรานี่ โยมใส่ทองมานะ แล้วตกตรงหน้าเรานี่ แล้วโยมกลับไปแล้ว ภิกษุห้ามรับเงินรับทองนะ แต่ถ้าของมันตกอยู่ที่นี่ ถ้าภิกษุไม่เก็บทองอันนี้ไว้ ภิกษุเป็นอาบัตินะ

เพราะเราเก็บทองไว้เพื่อเจ้าของทอง ถ้าเขามาถามหาว่าทองเขาตกที่นี่มีหรือไม่มี ให้คืนทองนี้แก่เขาไป ถ้าเราเก็บทองนี้ไว้เพื่อคืนให้แก่เจ้าของนั้น แต่เจ้าของนั้นเขายังไม่ได้มาหรือเจ้าของนั้นเขาละสิทธิ ทองนั้นให้เอาไปแลกเปลี่ยนเป็นเงินมาเพื่อมาบำรุงในวัด แล้วถ้าวันไหนเขาคิดเสียดาย เขาจะมาเอา ก็บอกว่าเงินของโยมกลายเป็นสิ่งปลูกสร้างไปหมดแล้ว ให้อโนโมทนาไป

นี่เราจะเปรียบให้เห็นว่า การบริหารมันเง เงินทองนี้ห้ามจับ แต่ถ้าเขามาตกไว้ในวัดในวา พระต้องเก็บไว้ให้เขา ถ้าไม่เก็บให้เขา มันเป็นการผิดกฎหมายอาญา มีการลัก มีการขโมย มีการแจ้งความ เหมือนกับเที่ยววอดสุภาะ

เวลาคนจะไปเที่ยวอสุภะ ไปเที่ยวป่าช้า ในวิสุทธิมรรค เราจะไปเที่ยวป่าช้าเราต้องไป
แจ้งกำนันผู้ใหญ่บ้านก่อน ถ้าเราไม่ไปแจ้งกำนันผู้ใหญ่บ้าน เราเข้าไปเที่ยวป่าช้า มีชกศพที่มี
การฆาตกรรมกันมา แล้วการฆาตกรรมอำพรางแล้ว พระไปยื่นพิจารณาอยู่ เจ้าหน้าที่มาพอดี
จับมัดเลย ภิกษุฆ่าคนตาย

แต่ถ้าเราไปแจ้งกำนันผู้ใหญ่บ้านไว้ก่อน กำนันผู้ใหญ่บ้านจะเป็นพยาน พยานว่าพระ
เขามาแจ้งไว้แล้วว่าเราจะพิจารณาอสุภะ พอพิจารณาอสุภะแล้ว เขาป้องกันความผิดตาม
กฎหมายอาญา นี่ไง เวลามันเป็นกฎหมายอาญาขึ้นมามันป้องกันไว้

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเงินและทอง สิ่งที่มีนบริหาร มันจะบริหารอย่างไร คำว่า “รับเงิน
และทอง ยินดีในเงินและทอง” ยินดีหรือ เก็บของเขาไว้ที่กังวลเลยว่าเขาจะมาเอาเมื่อไหร่ยินดี
หรือ

คำว่า “ยินดี” ยินดีมันเกี่ยวกับกิเลสไง **ไม่รับเงินและทอง องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าให้ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติได้สะดวกในการภาวนาไป ไม่ให้อสรพิษมันมา
กัดหัวใจไป ถ้ามันไม่รับเงินและทองนี้มันจบไป**

แต่พอมันมาถึงบอกว่า “๑. ผมไปวัดหลวงพอแล้วมีการถวายใบปวารณาบัตร แล้วเอา
เงินมาใส่ไว้ในลิ้นชัก แล้วหลวงพ่อก็รับใบปวารณานั้นไว้ ที่ญาติโยมก็เห็นแค่จุดนี้”

ใช่ เพราะอะไร เพราะใครมาถาม ใครทุกคนมาวัดนี้ “หลวงพ่ หลวงพ่อขาดอะไรไหม”
เราบอกไม่ขาด จนโยมบางคนเขาบอก “อ้อ! ขาดแต่เงินใช่ไหม”

แล้วขาด ขาดอะไรล่ะ บางคนจิตใจมันต๋านะ จิตใจเห็นเงินเป็นพระเจ้านะ มันก็คิดว่า
เงินนี้ยิ่งใหญ่ มันจะถวายไป

เวลาคนมา ตอนเช้าคนที่มาวัดเขาก็ได้มาถวายจังหัน เขาก็ได้ถวายทานของเขา เวลา
คนเขามาตอนบ่ายอยากทำบุญๆ ก็ใส่ในลิ้นชักนั่นนะ คือมันเป็นเครื่องแสดงออกของน้ำใจของ
ชาวพุทธที่อยากจะมีส่วนร่วม ถ้ามีส่วนร่วม เราก็รับ เพราะถ้าไม่รับ ขนาดนี้เขายังต่ำขนาดนี้
เลย ถ้าลองไม่รับแล้วคงอยู่ประเทศไทยไม่ได้แล้วแหละ

ถ้าเขาให้ เราก็รับ ทีนี้พอรับแล้ว คนนั้นให้คนนี้ให้ เขาก็อยากให้ตามกันมา เราพูดประจำกับเด็กๆ “เฮ้ย! บัตรไม่ต้องนะ” เพราะเด็กมันจะมาเอาของแจกไง แล้วพอมันเห็นผู้ใหญ่ เขามีใบปวารณา มันจึงออกไปเลยนะ ไปบอกแม่มัน “แม่ๆ เราไม่มีบัตร” เด็กเห็นเขาถือใบปวารณาไง เราเรียกเด็กมา “มานี้ๆ ไม่ต้องบัตร บัตรไม่เอา ไม่ต้องบัตร เอ็งเข้ามาได้เลย”

นี่ก็เหมือนกัน เพราะมันทำกันเป็นพิธี

เราจะบอกว่า คนที่มีน้ำใจเขาก็อยากเสียสละของเขา แล้วเราไปปิดโอกาสของเขา แต่ถ้าเขาจะเสียสละมา เราก็รับ เรารับขึ้นมาเพราะอะไร เพราะเนื่อนาบุญของเขาไง

เขามีความมุ่งหมายขึ้นมา เขอยาก ใครมาก็โอดโอยเลย อยากทำบุญ เห็นไหม ในเว็บไซต์นะ ใครๆ ก็เขียนมานะ เบอร์บุญที่เบอร์อะไร เบอร์บุญที่กูเบอร์ศูนย์ๆ ไม่เคยบอกใครสักคน มึงจะเอาเบอร์อะไร ไปหวังเอาจากใคร ไม่เคยหวังหรอก

ทีนี้พอเขามา เราก็รับ รับเพราะอะไร รับเพราะว่าไม่ยินดี ไม่ต้องการใดๆ ทั้งสิ้น ต้องการหัวใจของโลก ต้องการน้ำใจของโยมให้ปฏิบัติ โยมมีสติมีปัญญาแล้วโยมฉลาด

เวลาเราพูดกับพวกญาติโยม เมื่อก่อนที่เราออกไปเคลื่อนไหว ไปโต้แย้งเรื่องธรรมะ เขาถามว่า “หลวงพ่อกำลังทำอะไร หลวงพ่อไปยุ่งกับโลกทำไม”

เราบอกว่าเราทำเพื่อให้เขาเอาหัวใจของเขาเข้ามาไว้ในร่างกายของเขา อย่าให้คนปกอลอก มันมาโฆษณาชวนเชื่อแล้วเอาศรัทธาเอาความเชื่อ เอาหัวใจเราไปฝากไว้กับเขาไง เอาหัวใจของเราไปให้กับผู้ที่โฆษณาชวนเชื่อ แล้วเขาปรารถนาอะไรก็ประเคนให้เขา ยกให้เขาไง

เราพูดเพื่อให้ทุกคนเอาหัวใจกลับมาไว้ในกลางหัวอกใจ ให้เป็นสิทธิ์ของเราไง มีสติมีปัญญาไง สิ่งใดกาลามสูตร อย่าให้เชื่อ ไม่เชื่อใดๆ ทั้งสิ้น เชื่อในผลของการปฏิบัตินี้ไง

เราเห็นเลยนะ เขาทำ แต่เราก็สาธุนะ เพราะธรรมดาคนเรามันก็อาจจะอึดคัดขาด แคลนบ้าง แต่เวลาเขามาแล้วเขาก็อยากได้บุญทั่วหน้าไง เขาเขียนใบปวารณา ๓ ใบ ๔ ใบ ใบละร้อยๆ แล้วเขาก็เอาเงินหนึ่งร้อยบาทนั้นไว้ในลิ้นชัก เราก็เห็นนะ แต่เราก็สาธุ เราเฉยๆ

ฉะนั้น เราจะบอกว่า ถ้าเขาขอดตัวเลขใบปวารณากับขอดตัวเลขในลิ้นชักนะ มันอาจไม่ตรงกัน พอมันไม่ตรงกัน ไม่รู้ใครโกงนะ

แต่ด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ ด้วยน้ำใสใจจริงของพวกเขา ใส่ในลิ้นชักไป ในลิ้นชักนี้ใส่ผิดใส่ถูก บางทีมาตรวจเยอะแยะเลย ใส่ผิด ใส่ถูก ตกหล่น เราให้เขาเก็บไป คือน้ำใจของเขา เขาทำแค่นี้ ก็สิ่งนี้ยอดมันเท่าไรก็เท่านั้นแหละ

แต่เวลาโอนให้วัดไหนๆ โอนไปทั่วสาขา เราโอนให้ทั้งหมดนะ ชาติตกใหม่ ชาติตกบกพร่องไม่ได้ ชาติตกบกพร่องมันโถมมาเลย “หลวงพ่อก หลวงพ่อเดื่อนี้ไม่เห็นโอนมา” ถ้าข้าหน่วยมันโถมมาทวงเลยนะ เวลาจ่ายนี้ชาติตกบกพร่องไม่ได้เลยนะ เวลารับมันยังชาติตกบกพร่องบ้าง

เพราะน้ำใจของเขานะ ทุกคนเขาก็ว่าพระนี่นะท่านไม่ยึดติด ทำอะไรก็ได้ไซ้ใหม่ แล้วพอถวาย ๓ ใบก็ต้องเช็คเลยว่าสามร้อย แล้วฉันมีร้อยเดียวไม่หน้าแตกหรือ

กรณีนี้เราประทับใจมาก เพราะคนที่กำลังนี้จะทำอะไรได้ เราก็ทำได้ไม่ชาติตกบกพร่องหรอก คนที่ชาติตกบกพร่องปากกัดตีนถีบแล้วเขาอยากปรารถนาอยากทำบุญกุศลของเขา ด้วยความคิดของเขาว่าเขาทำอย่างนั้นเป็นบุญของเขา เราก็โอเคนะ

เราไม่เคยบริปากพูด เพิ่งพูดนี้จริงๆ ไม่มีใครเคยได้ยินเลย คำนี้เพิ่งพูดวันนี้ แต่เราเป็นคนรับใบปวารณา เราดู เห็นบ่อยๆ

ฉะนั้น ถ้าพูดถึงทางการบัญชี จะบอกว่า เอาตัวเลขใบปวารณากับตัวเลขยอดในลิ้นชักมานับด้วยกัน รับประกันได้ว่าต้องมีคนผิดแน่นอน

ฉะนั้น ในวัดนี้นะ ตอนเข้ามาแต่เช้า ในลิ้นชักจะไม่มีอะไรเลย เขามาวัดมาว่า เขามาทำบุญกุศลของเขา แล้วเขาหยอดใส่ในลิ้นชักนั้นไว้เป็นน้ำใจของเขา แล้วเรายังจะต้องไปตรวจสอบเขาอีกหรือ เราจะต้องไปดูว่ามันถูกต้องดีงามอีกหรือ เพียงแต่ให้เขาทำถูกต้องดีงามของเขาเพื่อบุญกุศลของเขา เราคิดแค่นี้จริงๆ นะ

ฉะนั้น สิ่งที่เขาบอกว่า ถ้ามันฝากในธนาคาร แล้วใครเป็นคนนับ แล้วนับแล้วมันขาดไปไหน แล้วถ้าไปฝากธนาคารแล้วมันจะรู้ได้อย่างไร แล้วบอกว่า นี่พูดถึงกรณีนี้ก่อน เพราะคราวนี้มันจะยาว “ผมเคยถามพระบางองค์ท่านบอกว่าไม่ได้ ถ้าไปตรวจสอบแล้ว เป็นแบบนี้แล้วมันจะเป็นอาบัติ เพราะไปยืมดีในเงินและทอง”

ไม่ใช่ การตรวจสอบนี้ไม่ใช่ยืมดีในเงินและทองหรอก เงินทองมันก็เหมือนกับวัตถุอันหนึ่ง ถ้าวัตถุอันหนึ่ง ถ้ายืมดี ปล่อกู้ยืมดี ยืมดีเงินและทอง พระที่เขาเอาไปลงทุนนั้นนะ นั่นแหละยืมดี ยืมดีคือการทำกิจกรรมให้มันเพิ่มเติมขึ้น

แต่ถ้าเป็นการรักษา มันก็เหมือนของของสงฆ์ ของของสงฆ์ ของของสงฆ์เป็นครุกรรม เป็นของที่เป็นของครุกรรม ของที่เป็นของสงฆ์ มีด ตั่ง พวกนี้แจกไม่ได้ แต่ถ้าอาหารแจกได้ ของเบา ของที่ควรแจกได้ เป็นของของสงฆ์ก็แจกได้ แบ่งเป็นของสงฆ์แล้วทำแจก ทำแล้วแจกได้ แต่ของอย่างอื่นแจกไม่ได้ เว้นไว้แต่วัดให้วัด

นี่พูดถึงนะ แต่ถ้าคำว่า “มีการตรวจสอบ มีการนับ มันก็เป็นอาบัตินะสิ”

โห้! อย่างนั้นพระเป็นอาบัติทั่วประเทศไทย เพราะกฐินนับทุกวัดเลย เงินกฐินนับกันทุกวัด บ้านตาด หลวงตาก็นับ ยอดกฐินมีเท่าไร โห้โห้! ถ้านับแล้วเป็นอาบัตินี้เป็นอาบัติหมดเลย แต่มันไม่ใช่

มันเป็นศรัทธาของโยม เป็นศรัทธาที่เขาถวายสงฆ์ สงฆ์ต้องนับ นับแล้วมียอดเท่าไร ใช้จ่ายเท่าไร ให้มันถูกต้อง นี่ในตัวของมันไง

แต่คำว่า “ยินดีในเงินและทอง” ก็คือการทำให้มันเพิ่มขึ้น ทำให้ยอดเพิ่มขึ้น ยินดีในตัวมันเอง คือแสวงหาเงินแสวงหาทอง แต่ไม่ใช่ พระไม่แสวงหาเงินหาทอง แต่พระเอาสิ่งนั้นมาบำรุงรักษา

เดี๋ยวมันจะต่อไป มันจะยาวมาก เพราะเรื่องนี้มันเป็นทัศนคติไง ถ้ายังไม่มีภูมิธรรมในใจนะ มันก็คิดได้อย่างนั้นนะ คิดแบบวิทยาศาสตร์ คิดแบบโลก เราถึงบอกว่า เรื่องวิทยาศาสตร์แก้กิเลสไม่ได้ ธรรมะละเอียดกว่าวิทยาศาสตร์หลายร้อยหลายพันเท่า

ฉะนั้น เขาบอกว่า “การนับเงินไม่ได้ มันจะเป็นอาบัติ แล้วเงินนั้นที่เอาไปฝากบัญชีมันเป็นของหลวงพ่อก หรือชื่อหลวงพ่อก หรือชื่อเจ้าอาวาส ตามวินัยบัญญัติว่าพระห้ามรับเงินและทอง ห้ามสะสมเงินและทอง อ่านมาเข้าใจอย่างนั้น การมีเงินทองเข้าบัญชีก็ถือวินัยข้อนี้ แล้วถ้ามีบัญชีแสดงว่าองค์ท่านยอมทราบว่าเงินยอดเท่าไร นั่นคือการสะสมเงินและทองใช่หรือไม่ จะต้องทำแบบไหนถึงจะไม่ผิดวินัย”

ถ้าเป็นการสะสม มันก็มี สังเกตได้ไหม พระตระหนี่ พระตระหนี่ถี่เหนียวว่าของกูๆ มันเอามาสะสมไว้ บางวัดนะ มีข้าว เอาเงินไปเก็บไว้จนปลวกกินนะ ปลวกกินเงินหมดเลย ก็คิดว่าเอาไปซ่อนไว้แล้วมันไม่มีใครกิน ปลวกกินหมดเลย นั่นนะสะสม ถ้าตระหนี่ถี่เหนียวมันสะสมไว้เพื่อเป็นเปรต

แต่ถ้าเป็นพระๆ ดุสิต หลวงตา ทองคำหนึ่งหมื่นต้น เงินสดเข้าโครงการช่วยชาติฯ โรงพยาบาล เห็นไหม นี่ไม่สะสม

นี่ไง ที่ว่ามันสะสมไว้แล้วมันเป็นอาบัติ นี่เป็นการสะสมหรือไม่

การสะสม กรณีนี้มันเป็นวินัยนะ แต่ถ้ามันจะตัดสิน ตัดสินด้วยเจตนา ตัดสินด้วยธรรม ถ้าเจตนามันดี เจตนามันบริสุทธิ์ มันจะไปสะสมที่ไหน มันของของเขา

ก็เหมือนทอง อย่างที่ว่าทอง ทองของโยมเอามาตกไว้ที่วัด ถ้าพระไม่เก็บเป็นอาบัตินะ แล้วเงินทองที่มาถวายพระ ถ้าพระไม่รู้จักเก็บ ไม่รู้จักรักษา แสดงว่าพระนี่โง่ขนาดนั้นเชียวนะ หรือวะ เฮ้ย! พระนี่ตึงตึง

เป็นพระนะ ไม่ได้สะสมอยากได้ แต่เป็นศาสนทายาท เป็นทายาทขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรียกว่าศาสนาสงเคราะห์ ศาสนาสงเคราะห์โลก

ในเมื่อท่านมีคุณธรรมในหัวใจ มันมีลาภสักการะเพิ่มพูนขึ้นมา แต่ด้วยหัวใจที่เป็นคุณธรรมของท่าน ท่านไม่สะสมไว้เพื่อตัวท่าน แต่ท่านเสียสละก็เพื่อโลก

เห็นไหม หลวงตาท่านบอกว่า ที่ท่านออกมาช่วยโลก ท่านเอาธรรมของท่านมา แลก เอาธรรม เอาคุณธรรม เพราะเขาเชื่อถือศรัทธาในคุณธรรมของท่าน ท่านเอาธรรมนั้นมาค้าจุนโลก แล้วท่านแสวงหาสิ่งนั้นมาด้วยน้ำใจของท่าน ศาสนาสงเคราะห์โลก อย่างนี้สะสมหรือ

แต่ถ้าหลวงตาทามาแล้วเก็บไว้ แล้วปลวกมันกินอย่างนี้ เออ! อย่างนี้สะสม สะสมจนปลวกกิน ตัวเองก็ไม่ได้ใช้สอย โลกก็ไม่ได้ด้วย เพราะปลวกมันกินไปแล้ว มันไม่มีมูลค่าทางเงินทองไง นี่สะสม ถ้าสะสมมันจะลงไปสู่เปรต แต่ถ้าเป็นคุณธรรมมันจะเป็นศาสนาสงเคราะห์โลก

มันจะมีคนโต้แย้งนะ ถ้าออกไป จะโต้แย้งว่า “วินัยคือวินัย หลวงพ่อต้องพูดวินัย หลวงพ่ออย่าพูดเรื่องธรรมะ”

แต่วินัย ถ้าไม่มีคุณธรรมมาตัดสิน วินัยมันเป็นดาบสองคมที่ทางวิทยาศาสตร์ถือเถรตรงไง สองคนยลตามช่อง คนคนหนึ่งเห็นดวงดาว คนคนหนึ่งเห็นโคลมตม

ถ้าจิตใจที่เป็นธรรม คนคนหนึ่งจะเห็นดวงดาว แต่ไม่มีอาบัติ แล้วไม่มีความผิดด้วย แต่ถ้าคนเห็นโคลมตมนะ มันทำอะไรไม่ได้เลย วิทยาศาสตร์ไง “ถ้าหลวงพ่อก้าวไปฝากธนาคาร แสดงว่าหลวงพ่อก็ตะสมเงินและทอง ยินดีในตัวมัน”

ถ้ายินดีในตัวมัน พຼ່ງนี้ไม่บิณฑบาต พຼ່ງนี้เอาแบงก์มากิน พຼ່ງนี้ใส่บาตรด้วยแบงก์ ฎ
จะกินแบงก์วะใช้ห้า ถ้ายินดีนะ พຼ່ງนี้ฎกินแบงก์เลย แบงก์ฎกินไม่ได้ ฎต้องกินทองหยิบ
ทองหยอด แบงก์กินไม่ได้

ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนุญาตจิตตคหบดีง ให้ยินดีในสิ่งที่เกิดขึ้น
จากเงินและทอง ไม่ให้ยินดีในตัวเงินและตัวทอง แต่ตัวเงินและตัวทองนี้เป็นการแสดงเจตนา
ของผู้ที่เสียสละของเขา

นี่พูดถึงว่าการจะรักษานะ ถ้ามันฝากธนาคารนั่นคือธนาคาร แต่ถ้าไม่ยินดี ถ้าไม่ใช่
เปรต ไม่มีอาบัติ เว้นไว้แต่เปรต ถ้าเปรตมันยึดของมันเลย ของฎๆ นั่นนะยินดี เพราะมันเป็น
เปรต นี่มันก็เข้าข้อนี้ไง

“๓. ผมรู้จักพระรูปหนึ่งที่เขาบอกว่าต้องหยิบเงินและทองเพราะว่าเขาอยู่องค์เดียว
คำถามที่ ๑. พระพุทธเจ้าไม่ได้ห้ามการถือเงินและทอง ถ้าเป็นไวยาวัจกร ไวยาวัจกรมันจะโกง
ถ้าเป็นกรรมการวัด กรรมการวัดก็จะอยู่ในวัด”

กรณีนี้เป็นปัญหาในวงของดงขมิ้น เราเที่ยวรุดงค์มาเยอะ กรรมการวัด อย่างภาคใต้ที่
มีปัญหากันนี้ มีปัญหา ถ้าใครเข้าไปอยู่ในวัดแล้ว พออยู่นานๆ ไปมันจะเกิดอิทธิพล พอเกิด
อิทธิพลมากก็จะครอบงำ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ากรรมการวัด ถ้ากรรมการวัด ถ้าพระที่เป็นธรรมนะ กรรมการวัดเขา
จะเกรงใจ แต่ถ้าพระองค์นั้นมันไม่มีอำนาจบาารมีนะ กรรมการวัดนั้นจะมีอำนาจ

เรื่องนี้เป็นเรื่องของไก่อกับไขอันไหนเกิดก่อนกัน ปัญหาอย่างนี้มีมาตลอด มันมีมา
ตลอดตั้งแต่สมัยพุทธกาล สมัยพุทธกาล ดูสิ พระที่ว่ารับเงินรับทอง สมัยพุทธกาลนะ ที่ว่าสวด
ปาฏิโมกข์ แล้ววัชชีบุตรที่ไปฟ้องพระพุทธเจ้า รับหาปณะ แล้วก็ผู้ที่เข้ามาอยู่ในเขตวัด

ฉะนั้น มันจะมีไปหมด เพราะคนเรามันมีกิเลส โดยธรรมชาติของจิตมันจะมีกิเลส แล้วมีกรรม แล้วกรรมมันเกิดขึ้น มีความจำเป็นอย่างไร แล้วถ้ามันเป็นความจริง ศาสนาสงเคราะห์โลกนี้ทำได้ เพราะศาสนามันเป็นที่พึ่ง

แล้วถ้าคนที่เขามาอยู่วัดอยู่ว่า ถ้าเขามีความจำเป็น ทำไมศาสนาสงเคราะห์เขาไม่ได้ ทำไมหลวงตาสงเคราะห์ประเทศ ทำไมเราสงเคราะห์สร้างโรงพยาบาล เราสงเคราะห์ได้หมดเลย คนทุกข์คนจนทำไมเราสงเคราะห์ไม่ได้ ถ้าเราสงเคราะห์นะ แต่โลกมันตีเดียวนะ นี่พูดถึงว่ามมมมมมมมมมมม

ฉะนั้นบอกว่าที่เขาพูด เพราะเขาบอกว่าเขารับเงินและทอง เพราะอะไร เพราะว่าเขาต้องอยู่ต้องใช้

ถ้าต้องอยู่ต้องใช้ นี่เขาก็เป็นพระ เขาภูมิใจในความเป็นพระอย่างไรก็เรื่องของเขา แต่สำหรับเรา เราอยู่องค์เดียวเราก็ไม่รับ ไม่เอา ไม่หยิบไม่แตะไม่ต้องทั้งสิ้น แล้วไม่หยิบไม่แตะไม่ต้องทั้งสิ้น เราก็อยู่ของเราได้ ที่นี้อยู่ของเราได้

เขายกเขาต้องมีค่าใช้จ่าย ค่าน้ำ ค่าไฟอะไร

ค่าน้ำ ค่าไฟ กรณีนี้เราก็เคยเจอประจำ เวลาวัดทั่วไปมันไม่มีใคร ไปถึงก็เอาเงินไปให้วัด วางไว้เนี่ย แล้วเอาภาชนะครอบไว้ ใ้คนข้างๆ มันรู้ มันลักหมดเลย

ดูหลวงปู่ขาวสิ หลวงปู่ขาวอยู่ถ้ำกลองเพล หลวงตาเล่าประจำ เวลาโจรมันเข้ามาลักของหลวงปู่ขาว เขาหยิบไม่ถึงนะ หลวงปู่ขาวเอาเท้าเหยียดให้เขาเลย ใ้โจรมันลักไป คือท่านไม่ติดไม่ยึด ท่านสงเคราะห์ เห็นไหม เวลาหัวใจที่สูงส่งเขาคิดอย่างนั้นนะ เราสงเคราะห์ เราใ้เขาไป เขาไม่ติดไม่ข้อง

แต่ถ้าโดยเป็นพระผู้น้อยยังไม่มีปัจจัยเครื่องอาศัย มันก็จะยึดมันถือมันอย่างนี้ ต้องจ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าอะไร

ไอ้ถ้ามันจ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ เราบริหารได้ ถ้าเป็นของของเรา เราจะหาที่ซ่อนที่รู้จักัน
ระหว่างบอกไว้ แล้วอย่างนี้เวลาไวยาวัจกรหรือคนทั่วไปรู้ เดียวมันก็ไปรื้อ

เราเคลื่อนของเราไป มันมีหมอง ถ้ามันมีหมอง มันทำได้ ถ้ามันไม่มีหมอง ทำไม่ได้ ถ้า
มันมีสมองนะ ถ้าไม่มีสมอง ทำไม่ได้หรอก เราจะทำเพื่อความสะอาดบริสุทธิ์ของเราไง ถ้าผู้ที่
ปฏิบัตินะ

ที่นี้พูดถึงว่าเขาทำของเขาอย่างนั้น อันนี้พูดถึงเรื่องไวยาวัจกร เรื่องกรรมการวัด เรื่อง
อะไร

ไอ้เรื่องนี้นะ มันเป็นเรื่องในสังคมของดงขมิ้น มันมีมากเยอะแยะไป

ฉะนั้น เขาบอกว่า เพราะองค์ท่านอยู่องค์เดียว ท่านจำเป็นต้องถือเงิน เพราะท่านต้อง
บริหารของท่านเอง

อันนั้นเขาแลกด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ของตน แต่ถ้าจะเป็นความสะอาดบริสุทธิ์ของ
ตน ศีล สมาธิ ปัญญา แล้วจะเกิดมรรคเกิดผล เราไม่แลก เรายอมทุกข์ยอมยาก ยอมทุกข์ยอม
ยากเพื่อเอาความจริงของเราละ นี่ถ้าครูบาอาจารย์เราท่านทำอย่างนั้น ถ้าทำอย่างนั้นมันจะ
เป็นประโยชน์อย่างนั้น ฉะนั้น สิ่งที่ว่านี้ มันอยู่ที่บารมีของคน อยู่ที่ปัญญาของคน

ถ้าเป็นของเราละ ถ้าโดยทั่วไป นี่เขาบอกอยู่วัดองค์เดียวใช่ไหม เขาทิ้งวัดนั้นไปไม่ได้
ไง แต่อย่างของเราบวชใหม่ เราไม่อยู่วัด อยู่โคนไม้ อยู่ริมป่าริมเขา แต่ต่อไปมันจะอยู่ได้ยากขึ้น

เวลาเราไปอยู่ที่ไหนก็ได้ อยู่ทางภาคอีสานสมัยครูบาอาจารย์ เราไปเที่ยวแถววาริชภูมิ
ที่หลวงตาท่านไปวิเวก เราไปบนหลังถ้าเปิดอะไรนั้นนะ มันจะมีร้านเก่าๆ อยู่ในป่า นั่นเขาอยู่
กันอย่างนั้นนะ

ดูสิ ในป่า ในป่านั้นะ พวกชาวบ้านเขาทำร้านทิ้งไว้ๆ ไง เวลาให้พระอุดงค์ อุดงค์
มาแล้วไปอยู่ที่นั่นไง แล้วพระอุดงค์นะ ดูทางเมืองกาญจน์ฯ พระเราไปเที่ยว พอเขาเดินไปนะ มี

พระอยู่ ๓-๔ องค์อยู่ที่นั่น แล้วสุดท้ายแล้วพระ ๓-๔ องค์เขาเคลื่อนออกไป ใ้รุ่นใหม่ก็ไปอยู่ที่นั่น เขาจะรู้จักกันนะ เขาจะหมุนเวียนไง หมุนเวียนอยู่ในป่า นี่พูดถึงกรรมฐานนะ

แล้วกรรมฐานจริงๆ ไม่ใช่กรรมฐานหลอกหลวง เขาอยู่ของเขา เขาเดินอยู่ในป่า เงินก็กินไม่ได้ ไม่มีอะไรกินได้หรอก มันมีแต่บิณฑบาตนะ น้ำก็อยู่ตามหนองตามคลอง เราก็ถมกรกไปกรองเอา นี่พูดถึงถ้ามันเป็น

บอกว่า จำเป็นว่าอยู่องค์เดียว จำเป็นว่าต้องรักษาวัด

วัดเราก็รักษา เป็นของของสงฆ์ แต่ถ้าพูดถึงว่าจะอ้างอะไรมันก็อ้างไปได้ทั้งนั้นนะ แต่พูดถึงว่า เพราะคำว่า “จะอ้างแล้วจะรับจะถือ” นี่ไม่ได้ วินัยคือวินัย

แต่เมื่อที่เราเพิ่งพูดเอง บอกว่า สิ่งที่ว่ามันเป็นเปรตหรือเป็นกรรม ถ้าเป็นกรรมนะ สิ่งที่เขาถวายมาแล้วมันเป็นของของศาสนา เป็นของของสงฆ์ ถ้าเป็นของของศาสนา พวกนี้ต้องบริหาร ต้องดูแล ไม่ใช่เขาถวายเงินมาแล้วก็ทิ้งไว้ นั่นนะ แล้วก็ต่างคนต่างไป ใครมามันก็เอาไปหมดนะสิ

เขาถวายมาก็ต้องเก็บรักษา การรักษานี้ไม่ใช่ยินดีในเงินและทอง การยินดีในเงินและทองต้องของกุๆ คู้ย! ใ้พวกขี้เหนียว มันกำไว้จนเหงื่อแตกเลย ใ้ที่พอเอามากองไว้ คั้นนั้นนอนไม่หลับเลย

แต่ถ้าเป็นกรรมนะ กองไว้มันเป็นของศาสนา ไม่ยินดีไง นอนหลับสบาย เข้าขึ้นมาก็ใช้ประโยชน์ เอาไปฝากธนาคาร

นี่การบริหารจัดการเรื่องหนึ่ง การยินดี การอยากได้ การผูกพัน นั่นอีกเรื่องหนึ่ง อันนี้มันอยู่ที่หัวใจของคน

นี่พูดถึงว่าการไม่รับเงินรับทองนะ เพราะตอนนี้มันกำลังมีปัญหาเรื่องนี้มาก ถ้ามีเรื่องปัญหาเรื่องนี้มาก แล้วพูดถึงว่า คนเราจิตใจมันต่ำต้อยมันถึงเป็นทาสหมดใจ แต่จิตใจของคนที่มีมันสูงส่ง มันจะมีอะไรเกินกว่าคุณธรรมในใจนะ อยากรู้จัก ไม่มีหรอก

ฉะนั้น เพียงแต่ว่าเวลาถามมานะ แล้วบอกถามแล้วเราจะพูดอย่างนี้กับผู้ถาม

เฮ้ย! เอ็งอย่าหาเรื่องให้กูพูดบ่อยๆ สิ ครั้งที่แล้วโทรศัพท์ก็เรื่องหนึ่งแล้ว โทรศัพท์ เราก็พูดนะ นี่เรื่องเงินเรื่องทองอีกแล้ว แล้วควรจะทำแบบนี้เนาะ อย่าให้เรากระทบกระเทือนในหมู่สงฆ์จนเกินไป

เราก็ไม่อยากจะพูดว่าเราดีกว่าคนอื่นไง ไม่อยากแสดงว่า แหม! ฉันรู้ฉันเก่งไง เราอยากจะเป็นพระด้วยกัน อยากจะเป็นพระในหมู่พระนี่ อย่าถามมาอีก ถ้าถามมาก็ถามเรื่องภาวณาดีกว่า อย่าถามมาให้พูดออกไปแล้วสะเทือนกับสังคมของสงฆ์ เอวัง